O NOWYCH I MAŁO ZNANYCH

GATUNKACH MOTYLI

FAUNY GALICYJSKIEJ.

PRZYCZYNEK PIERWSZY.

NAPISAŁ

Dr. STANISŁAW KLEMENSIEWICZ.

W KRAKOWIE.
NAKŁADEM AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI.
W DRUKARNI UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
pod zarządem Józefa Filipowskiego.
1899.

O NOWYCH I MAŁO ZNANYCH

GATUNKACH MOTYLI

FAUNY GALICYJSKIEJ.

PRZYCZYNEK PIERWSZY.

NAPISAŁ

Dr. STANISŁAW KLEMENSIEWICZ.

W KRAKOWIE.
NAKŁADEM AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI.
W DRUKARNI UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
pod zarządem Józefa Filipowskiego.
1899.

Osobne odbicie z Tomu XXXIV. Sprawozdań Komisyi fizyograficznej
Akademii Umiejętności w Krakowie.

O NOWYCH I MAŁO ZNANYCH GATUNKACH MOTYLI

FAUNY GALICYJSKIEJ.

PRZYCZYNEK PIERWSZY.

NAPISAŁ

Dr. Stanisław Klemensiewicz.

Celem uzupełniania wiadomości o nowych i mało znanych gatunkach motyli krajowych, postanowiłem na przyszłość w miarę nagromadzenia się materyału, ogłaszać odnośne przyczynki. Przyczynki będę kreślił w głównych zarysach według planu, powziętego w mej odnośnej pracy, ogłoszonej w tych Sprawozdaniach w roku zeszłym; jednak dla uproszczenia rzeczy ograniczę się w nich do podania dat i spostrzeżeń nowych, opierających się wyłącznie na własnych doświadczeniach.

I.

W roku bieżącym pomnożyła się literatura lepidopterologiczna o dwie tylko prace, dotyczące fauny motyli krajowych, a umieszczone w T. XXXIII Sprawozdań Komisyi fizyograficz. Akademii Umiejętności w Krakowie:

I. Dr. S. Klemensiewicz; O nowych i mało znanych gatunkach motyli fauny galicyjskiej.

II. F. Schille; Fauna lepidopterologiczna doliny Popradu i jego dopływów. Część II.

Druga z nich obejmuje dalszy wykaz motyli drobnych *(Microlepidoptera)* rzeczonej okolicy. Nadto zasługuje na uwagę dalszy ciąg wymienionej już w roku zeszłym pracy C. Hormuzaki'ego „Die Schmetterlinge (Lepidoptera) der Bukowina; II. Theil (Fort-

setzung). Verhandl. d. k. k. zool. botan. Gesell. in Wien; B. XLVIII, 1898". Autor zwraca tam w swych badaniach porównawczo-faunistycznych, niejednokrotnie uwagę na sąsiednią ziemię galicyjską.

Ze 105 gatunków, wymienionych w ostatnim wykazie Schillego (II), okazało się 25 dla fauny krajowej nowych, które łącznie z 51 formami, w bieżącym roku[1]) nowo dla Galicyi przeze mnie odkrytemi, pomnażają liczbę form nowo wykrytych o 76. Ogólna liczba wszystkich w Galicyi znanych głównych form gatunków wynosi przeto dzisiaj 2134, odmian i aberacyj 305, razem form 2439.

Następujący wykaz obejmuje gatunki motyli zebranych w roku bieżącym, (po części także w latach zeszłych), przeważnie w tych okolicach kraju, o których w mej zeszłorocznej pracy wspomniałem.

Gatunki zestawiono i nazwano według katalogu Staudingera i Wockego, a na wyjątkowe zmiany zwrócono uwagę w odnośnych miejscach.

II.

Gatunki, których dotąd dla fauny krajowej nigdzie nie wykazano, oznaczam gwiazdką (*). Rzymskie liczby, ujęte w nawias, odnoszą się do prac wymienionych w części I.

Rhopalocera.

Syrichthus B.

1. *Carthami* Hb. Gatunek rzadki, znany u nas przeważnie z górskich okolic Galicyi zachodniej, pojawia się też w nizinie; w okolicy Brodów znalazłem na suchej łące przyleśnej, w połowie czerwca, samca niezwyczajnie wielkich rozmiarów.

Heterocera.

Sphinges.

Zygaena F.

*2. *Achilleae* Esp. *ab.* Na cmentarzu brodzkim pojawiła się w połowie sierpnia, w towarzystwie wielu zwyczajnych okazów, samica, o wybitnie żółto naprószonych skrzydłach przednich, zgadzająca się z dyagnozą odmiany *Bitorquata* Mén.: „*alis anter. flavicantibus*".

---

[1]) Znacznej części okazów mego zbioru najnowszego, dla braku czasu oznaczyć jeszcze nie mogłem.

Bombyces.

Lithosia F.

3. *Muscerda* Hufn. Jeden okaz przy lampie w Brodach, 16. sierpnia. Gatunek znany dotychczas tylko z niewielu miejsc Galicyi wschodniej.

Psyche Schrk.

4. *Opacella* H. S. Dwie samice *ex l.* przy końcu czerwca; kilka gąsienic w charakterystycznych woreczkach znalazłem w lesie liściastym koło Lwowa na pniu dębu, w znacznej odległości od ziemi; żywiłem je trawami.

Dasychira Stph.

*5. *Fascelina* L. *ab.* Szczególną odmianę wyhodował p. F. Schille w Rytrze w licznych okazach, (z których kilka w podarunku otrzymałem), z gąsienic karmionych modrzewiem. Różni się od formy głównej tłem skrzydeł przednich, które z powodu znacznego zaniku czarnego naprószenia i nakreśleń czarnych, jest o wiele jednostajniej i jaśniej popielate. Motyle lęgły się w połowie lipca. Bliższych szczegółów o tej oryginalnej aberacyi obiecał niebawem udzielić p. Schille.

Noctuae.

Simyra O.

6. *Nervosa* F. W jesieni roku zeszłego napotkałem koło Brodów, na obszernym suchym ugorze, liczne gąsienice tego gatunku. Przebywają na nędznych krzaczkach wilczomleczu *(Euphorbia cyparissias)* pojedynczo i przepoczwarczają się w dość tęgim oprzędzie, w drugiej połowie września. Hodowane w domu, przyczepiały oprzędy wolno, najchętniej na drucianej siatce skrzynki drewnianej, mimo iż miały do dyspozycyi ziemię mchem pokrytą i płyty torfu. Poczwarki bardzo żywe poruszają się często w swych oprzędach (najwięcej wieczorami); zimują i wydają motyle niemal od początku do końca maja. Okazy w domu wylęgłe najczęściej nie są dobrze rozwinięte, (prawdopodobnie dla braku stosownej wilgoci), gdyż końce skrzydeł pozostają ku górze zagięte; wiele też okazów w poczwarce już zupełnie wykształconych, nie mogło opuścić jej skorupy; (porówn. I. pag. 20).

W roku bież. nie znalazłem na rzeczonem miejscu o tej samej porze, mimo skrzętnych poszukiwań, ani jednej gąsienicy; przeto *S. Nervosa* zdaje się być u nas gatunkiem bardzo lokalnym

(dotychczas tylko koło Brodów), lecz tamże w niektórych latach dość pospolitym.

Agrotis O.

7. *Stigmatica* Hb. W lasach rytrzańskich koło Starego Sącza, jeszcze 18. sierpnia dwa okazy przy lampie.

8. *Simulans* Hufn. Piaszczyste pochyłości wzgórzy łyczakowskich przy Lwowie, wieczorem na kwiatach przy końcu czerwca; rzadki.

Mamestra Tr.

9. *Dentina* Esp. *ab. Latenai* Pier. Jeden okaz tej ciemnej aberacyi pojawił się w okolicy Lwowa na kwiatach, w połowie czerwca.

Nonagria O.

10. *Sparganii* Esp. Przebywa wraz z dwoma innymi krajowymi gatunkami tego rodzaju (*N. Cannae* O. i *Arundinis* F.) tylko w moczarowatych okolicach Galicyi wschodniej. Jedna piękna samica przyleciała do lampy w Brodach 18. sierpnia.

Taeniocampa Gn.

11. *Incerta* Hufn. *ab. Fuscata* Hw. Odmiana rzadka, o skrzydłach przednich niemal jednostajnie brunatnych. Lwów *ex l.* 28. marca. Poczwarka zimuje.

Plusia O.

12. *Gutta* Gn. Daleko rozprzestrzeniony, we wschodniej części kraju o wiele pospolitszy. Pojawia się w dwóch generacyach niemal od początku maja do początku października, najliczniej w maju i sierpniu.

W Brodach otrzymałem z jaj, złożonych dnia 1. września, kilkadziesiąt gąsienic, które po łatwem przezimowaniu wydały motyle na wiosnę roku następnego między 19. a 25. maja. Jajo stosunkowo drobne, sferoidalne, u spodu nieco spłaszczone, od góry ku dołowi gęsto bróździkowane; zrazu białawo-zielone, zmienia kolor przed wylęgnięciem się gąsienicy na brudno-perłowo-zielony z brunatną plamką u szczytu (prześwietlającą głową). Gąsienice lęgną się na szósty dzień po złożeniu jaj; przed zimą zrzucają trzykroć skórę, (trzeci raz między 5. a 12. października), poczem zimują ukryte między zeschłem liściem; po raz czwarty linią się w drugiej połowie kwietnia roku następnego. Pierwsze dwie gąsienice zaczęły się zapoczwarczać 30. kwietnia. Poczwarki brunatne, spodem całkowicie lub tylko na kałdunie białe, okryte lekkim oprzędem białym, przyczepionym w kątach skrzynki.

Pierwszy motyl wylągł się 19. maja. Gąsienice karmiłem krwawnikiem (*Achillea*). Dwie gąsienice na drugą generacyę motyla, znalazłem ubiegłego lata na bylicy (*Artemisia*); z nich wylągł się tylko jeden motyl 1. października, drugi zimuje w stanie poczwarki.

Heliothis Tr.

13. *Ononis* F. Bardzo rzadki. Lwów *ex l.* 29. maja. Niezawodnie w dwóch pokoleniach od maja do końca lipca. Gąsienica na kwiatach *Ononis* i *Salvia;* poczwarka na pierwsze pokolenie motyla zimuje.

Thalpochares Ld.

14. *Purpurina* Hb. Tę piękną południowo-europejską nocnicówkę, wykazaną dotychczas tylko w jednym okazie z Bilcza (w pow. zaleszczyckim) na Podolu, udało mi się odnaleźć tego roku w okolicy Brodów; lata w sierpniu.

Hypenodes Gn.

15. *Costaestrigalis* Stph. W okolicach moczarowatych daleko rozprzestrzeniony, jednak wszędzie bardzo rzadki. Jeden okaz znalazłem 23. sierpnia, uwijający się o zmroku na bagnistych łąkach koło Brodów.

Geometrae.

Acidalia Tr.

16. *Inornata* Hw. *v. Deversaria* H. S. Tę odmianę, która dotychczas tylko w jednym okazie u nas była znaną, znalazłem na przyleśnej łące w Brodach, 16. sierpnia. Forma główna jest również bardzo rzadka.

17. *Strigaria* Hb. Na suchych, chudych łąkach przyleśnych koło Brodów, przy końcu sierpnia. Zauważany tylko we wschodniej Galicyi.

Rhyparia Hb.

*18. *Melanaria* L. Gatunek właściwy okolicom bagnistym przeważnie północnych krain europejskich. Odkryłem go w kraju dnia 16. września b. r. na cmentarzu brodzkim, w jednym okazie (♁), wypłoszonym z krzaków bzu tureckiego; zresztą u nas nieznany.

Selenia Hb.

19. *Tetralunaria* Hufn *v. gen. II. Aestiva* Stgr. Lwów; kilkanaście gąsienic otrzymałem w kwietniu z jaj, pochodzących

z parki zkopulowanej w domu. Motyle lęgły się między 11. a 29. czerwca. Wobec bardzo szybko postępującego przeobrażenia, nie jest wykluczoną trzecia generacya.

Boarmia Tr.

*20. *Repandata* L. *ab. Destrigaria* Hw Małą samicę tej rzadkiej, jednostajnie ubarwionej aberacyi, wyhodowałem z gąsienicy we Lwowie, 16. czerwca 1897.

Minoa B.

*21. *Murinata* Sc. *ab Monochroaria* H. S. Jeden wybitnie płowo-żółty okaz, na przyleśnej łące koło Brodów, 5. czerw. 1898.

Lygris Hb.

22. *Reticulata* F. Trzy okazy w górskich lasach Roztoki Wielkiej koło Rytra, 25. lipca.

Cidaria Tr.

*23. *Anseraria* H. S. Odkryłem go w jednym okazie na Wysokim Zamku przy Lwowie, 19. czerwca 1897.

24. *Firmata* Hb. Rozprzestrzeniony, jednak rzadki. W Brodach znalazłem 7. sierpnia na sosnie gąsienicę, z której motyl wylągł się 4. września tego samego roku.

25. *Fluviata* Hb. Pięknego samczyka tego bardzo rzadkiego Miernikowca znalazłem w Brodach na ścianie domu, 31. października 1897; prócz tego wykazano u nas jeszcze jeden tylko okaz z Łańcuta.

Eupithecia Curt.

26. *Innotata* Hufn. Wiele gąsienic koło Brodów w jesieni na *Artemisia campestris.* Gąsienice bardzo zmienne; poczwarki zimowały. Motyle (ciemne okazy) lęgły się między 8. maja a 11. czerwca. Dotychczas był wykazany w jednym egzemplarzu z Bednarówki koło Lwowa.

*27.? *Pumilata* Hb. W połowie kwietnia r. 1897 zebrałem w Brodach po grobowcach tamtejszego cmentarza kilkanaście okazów nieznanego mi gatunku z rodzaju *Eupithecia*, który w Wiedniu oznaczono jako *Pumilata* Hb. Okazy moje jednak nie zgadzają się wcale z opisem rzeczonego gatunku w formie głównej, a tylko poniekąd przypominają jego odmianę *Tempestivata* Z. Ponieważ jest możebnem, że jest to gatunek jeszcze nie opisany, podaję jego cechy:

Alae cinereo-albidae, tribus strigis geminatis, lineaque submarginali acute dentata dilutioribus, spatiis inter strigam exteriorem et lineam submarginalem, anteriores etiam inter strigam inferiorem et mediam fulvescentibus; costis infra strigam exteriorem nigris. Striga exteriore alar. anter. in cellula 3 fracta et a limbo recedenti, in costa 6 paullulum recurvata; linea limbali alarum interrupta, ciliis variegatis. Long. alae anter. 9—10 mm.

Wierzchołek skrzydeł przednich dość ostry. Skrzydła o trzech zdwojonych, białawych prążkach poprzecznych, słabo ząbkowanych, oraz białawej, drobno lecz ostro ząbkowanej linii falistej. Na skrzydłach tylnych dwie prążki bliższe nasady zamienione na cztery równoległe, ciemniej popielato pooddzielane rysy poprzeczne. Tło skrzydeł właściwie jasno-popielate, lecz ciemniej naprószone; przestrzeń między prążką zewnętrzną a linią falistą, na skrzydłach przednich także między prążką środkową a wewnętrzną rdzawo-żółta, przy brzegu ramiennym zaciemniona. Na skrzydłach przednich prążka wewnętrzna, oraz wewnętrzna linia prążki środkowej, są pod brzegiem ramiennym prostokątnie załamane. Prążka zewnętrzna, w połowie pachowej z krańcem równoległa, załamuje się w komórce 3 słabo ku nasadzie i oddala w dalszym ciągu od krańca; na żyłce 6 jest znowu ku zewnątrz nieco zagięta; w połowie ramiennej jest ona od strony wewnętrznej ograniczona czarnym cieniem, na którym żyłki tworzą czarne strzałki, zwrócone ostrzem ku nasadzie. Również na skrzydłach tylnych jest prążka zewnętrzna w komórce 3 załamana i od strony nasady na żyłkach czarnawo ograniczona. Część skrzydeł między prążką środkową i zewnętrzną, oraz linią falistą a krańcem są siwe i zwykle najjaśniejsze, część przykrańcowa nadto wzdłuż żyłek ciemnej plamista. Linia krańcowa czarna, w przedłużeniu żyłek poprzerywana. Strzępina w swej połowie nasadowej ciemno i biało upstrzona, w połowie końcowej jaśniej popielata.

Pyralidina.

Botys Tr.

28. *Sanguinalis* L. Jeden okaz napotkałem w Brodach jeszcze 16. sierpnia.

*29. *Cespitalis* Schiff. S. V. *v. Intermedialis* Dup. Odznacza się pięknie cynamonowo brunatnemi skrzydłami przedniemi. Jeden okaz samca na cmentarzu brodzkim 18. sierpnia b. r.

30. *Flavalis* Schiff. S. V. Jedna samica w połowie sierpnia koło Brodów.

Crambus F.

31. *Fulgidellus* Hb. Bardzo lokalny; koło Brodów zauważyłem go w drugiej połowie sierpnia b. r. w wielkiej ilości, atoli w jednem tylko miejscu, mianowicie na brzegu młodego lasu sosnowego o suchym gruncie piaszczystym. Motyle ukrywają się po drzewach sosnowych.

32. *Fascelinellus* Hb. Rozprzestrzeniony, lecz bardzo rzadki. Jeden okaz wypłoszyłem 21. sierpnia wraz z poprzednimi.

33. *Geniculeus* Hw. Odkryłem go w Gołąbkowicach przy Nowym Sączu na kwiecistej pochyłości górskiej, 9. sierpnia 1896 [1]).

34. *Contaminellus* Hb. Bardzo rzadki. Na przyleśnej łące koło Brodów, 14. sierpnia, jedna samica. Prócz tego wykazany tylko w jednym okazie z okolicy Zaleszczyk (Bilcze).

35. *Tristellus* F. *ab. Bivittellus* [2]) Klem. Tę piękną aberacyę zebrałem w roku bieżącym w licznych i nader charakterystycznych okazach, na suchym ugorze piaszczystym koło Brodów, w drugiej połowie sierpnia; formy przejściowej do innych aberacyj tego gatunku nie zauważyłem między moimi okazami. Motyle uwijają się późnym zmierzchem po nikłych ziołach i drobnych krzaczkach sosnowych, porastających rzeczony ugór. Aberacya bardzo lokalna.

Nephopteryx Z.

36. *Rhenella* Zk. Według Nowickiego ma być pospolity w okolicy Lwowa po płotach, w maju i czerwcu. Ja znalazłem go zeszłego roku dopiero pierwszy raz w kraju (koło Lwowa) w dwóch okazach gąsienicy, z których motyle wylęgły się 3. i 15. czerwca roku następnego. Gąsienica żyje w jesieni na osice między dwoma płasko sprzężonymi liśćmi; zimuje prawie dorosła.

37. *Janthinella* Hb. Koło Brodów po wrzosinach w niektórych latach dość częsty. Motyle latają szybko, najwięcej zmierzchem, a siadają głową w dół zwrócone. Pora pojawu lipiec i sierpień.

Pempelia Hb.

38. *Fusca* Hw. Brody, w ogrodzie przy lampie 18 sierpnia; przebywa przeto także w okolicach nizinnych, obfitujących w piaski, moczary i lasy sosnowe.

---

[1]) Wymieniony tylko w dodatku pracy Garbowskiego: Materialien z. e. Schmett.-Fauna Galiziens, bez wszelkiej daty.

[2]) W mem zeszłorocznem sprawozdaniu (I) zakradła się pomyłka druku, gdzie na str. [157], pod l. 215. f., zamiast *Brivittellus*, powinno być *Bivittellus*.

Acrobasis Z.

39. *Tumidella* Zk. Jedna samica w górskiej okolicy Rytra, ubogiej w dęby, 31. lipca; przedtem zauważano go tylko w Galicyi wschodniej.

Alispa Z.

*40. *Angustella* Hb. Odkryty w jednym okazie na suchej łące piaszczystej koło Brodów, 18. sierpnia 1898 (Klem.).

Euzophera Z.

41. *Terebrella* Zk. Pojawia się pojedynczo koło Brodów na brzegach lasów sosnowych jeszcze przy końcu sierpnia.

Homoeosoma Curt.

42. *Nebulella* Hb. W okolicy Brodów po lasach i piaszczystych łąkach, w sierpniu; przylatuje do lampy. Gatunek dość rzadki, rozprzestrzeniony w równinie wschodniej części kraju; pojawia się mniej licznie także w I. generacyi w maju i czerwcu.

Tortricina.

Teras Tr.

43. *Umbrana* Hb. W lasach liściastych koło Lwowa i Brodów, pojedynczo od połowy września do początku listopada, rzadziej też na wiosnę blizko do połowy czerwca (okazy przezimowane); motyle ukrywają się za dnia, jak wszystkie gatunki *Teras*, między liśćmi drzew i krzaków, latają zaś wieczorem. Znany dotychczas zawsze jeszcze tylko ze wschodniej części kraju.

44. *Logiana* Schiff S. V. *ab. Germarana* Froel. Wypłoszony z krzaków przy Lwowie 29. września. Forma główna zjawia się pojedynczo i rzadko koło Lwowa i Brodów przez cały wrzesień. Wymieniony tylko w dodatku pracy Garb. (l. c.) bez wszelkiej daty.

*45. *Proteana* H. S. (W katalogu Staudingera wymieniony jako odmiana gatunku *Comariana* Z., jednak z pewnością od niego różny). Odkryty w jednym okazie przy Lwowie (dolina Maruńki), 20. maja 1896; zresztą u nas nie znany.

46. *Aspersana* Hb. Jeden samiec w Rzyczanowie koło Rytra, złapany w zrębie zmierzchem 8. sierpnia. Gatunek rozsiedlony przeważnie w przedgórzu Karpat zachodnich.

47. *Forskaleana* L. Okolica Starego Sącza i Lwowa (także *ex l.* na klonie); od końca czerwca do pocz. sierpnia, w górach później; dość rzadki.

Tortrix Tr.

*48. *Chondrillana* H. S. Tę nadzwyczajnie rzadką Zwójkówkę, znaną dotychczas z południowo-wschodnich stepów Rosyi, odkryłem 16. sierpnia 1896 na cmentarzu brodzkim, porosłym w części mieszanymi krzakami, w części sośniną i nizką roślinnością zielną na suchym gruncie wapnistym. Gatunek nowy dla fauny austro-węgierskiej.

*49. *Strigana* Hb. *ab. Stramineana* H. S. Aberacya rzadka, o jednostajnie żółtych skrzydłach przednich, pozbawionych zupełnie czerwonych nakreśleń. Jeden okaz koło Brodów przy końcu sierpnia.

50. *Politana* Hw. W Brodach wychowałem w drugiej połowie kwietnia b. r. wiele okazów z gąsienic, żyjących pojedynczo lub po 2—3 w sprzędzonych baldachach dzikiej marchwi, na gruncie piaszczystym. Zielone gąsieniczki znachodzą się w jesieni do końca września, poczem się przepoczwarczają na ziemi, rzadziej w baldachach; poczwarka zimuje.

U niektórych okazów (zwykle mniejszych) są brunatne znamiona na skrzydłach przednich mniej lub więcej zakryte srebrzysto-siwą barwą tła, wskutek czego skrzydła są bardziej jednostajnie ubarwione; spód skrzydeł tylnych bywa u tej formy na całej powierzchni grubemi plamkami ciemno upstrzony.

51. *Bifasciana* Hb. Odkryty przez Nowickiego w jednym okazie w lasach Radłowic Górnych 21. lipca; dalsze trzy egzemplarze wypłoszyłem z krzaków koło Lwowa, w drugiej połowie czerwca.

52. *Conwayana* F. Na cmentarzu lwowskim, 2. lipca. Gatunek rozprzestrzeniony w całym kraju od nizin do dolin górskich, jednak wszędzie rzadki.

Olindia Gn.

53. *Ulmana* Hb. Daleko rozprzestrzeniony, lecz nie wszędzie i przeważnie pojedynczo. Koło Lwowa zauważyłem wiele okazów w cienistym i wilgotnym parowie zrębu leśnego, uwijających się szybko w gęstem zaroślu, w połowie czerwca. W okolicy Nowego i Starego Sącza (Tylicz, Gołąbkowice) rzadki; w lipcu i sierpniu. Ponieważ opis tego gatunku w dziele Heinemanna [1]) i wielu innych jest niedokładny, podaję go tutaj według bardzo pięknego i typowego egzemplarza samicy.

Tło skrzydeł przednich tuż za białą przepaską i przy samym krańcu jest rdzawe, między tem aksamitno czarne. Przy brzegu

---

[1]) Die Schmetterlinge Deutschlands und der Schweiz. Braunschweig, 1859.

ramiennym między białą przepaską a wierzchołkiem znajdują się trzy białe plamki, z których środkowa najwyraźniejsza; od tych plamek przebiega, zrazu trójkątnie rozszerzona, w dalszym ciągu nieregularnie zwężona i nieco wygięta wstęga popielato niebieska o słabym połysku, ograniczona białemi plamkami. Przedziela ona skośnie wzmiankowaną część czarną w ten sposób, iż część skrzydła przy wierzchołku i przed kątem tylnym są czarne. Pod wierzchołkiem przed krańcem mieszczą się trzy małe plamki popielato-niebieskie, białawo obwiedzione. W środku między przepaską białą a rzeczoną wstęgą popielato-niebieską, nieco bliżej brzegu ramiennego, znajduje się owalna czarna plama, a pod nią blizko brzegu pachowego plama popielato-niebieska, białawo ograniczona. Znamiona te są jednakże u przeważnej części okazów, zwłaszcza u wolno łowionych samców, jakby zamazane i bardzo niewyraźne. Biała przepaska poprzeczna na skrzydłach przednich jest u samców wązka, u samic (znacznie większych) dwa do czterech razy szersza.

Cochylis Tr.

*54. *Udana* Gn. (*Alismana* Rog.). W Brodach 13. sierpnia 1898, przy lampie jeden okaz; znany tylko z Niemiec i Anglii. Oznaczył mi go Dr. Rebel w Wiedniu, jednak dla braku środków pomocniczych nie byłem wstanie skontrolować dokładności oznaczenia.

*55. *Moguntiana* Roessl. Jeden okaz na łące przyleśnej koło Brodów, 12. września 1897.

56. *Implicitana* H. S. Brody, na cmentarzu 27. sierpnia; znany był dotychczas tylko w jednym okazie z okolicy Lwowa.

57. *Roseana* Hw. Na przyleśnej łące z okolicy Brodów, 29. sierpnia; zauważany przez Nowickiego także 5. czerwca, w brzezinie: Lwowiec koło Sambora. Pojawia się przeto niezawodnie w dwóch pokoleniach.

Phtheochroa Stph.

*58. *Amandana* H. S. Tę piękną i wszędzie rzadką Zwójkówkę udało mi się wypłoszyć w dwóch świeżych okazach z krzaków tarninowych i berberysowych, porastających jałowe, spieczone słońcem wzgórza łyczakowskie przy Lwowie, 5. czerwca 1897. Gdzieindziej w kraju nie zauważany.

Penthina Tr.

59. *Postremana* Z. Bardzo rzadki. W mieszanych lasach liściastych koło Lwowa 8. czerwca, według Schillego także w Roz-

toce Wielkiej przy Rytrze, przeto w równinach i górach daleko rozsiedlony.

60. *Achatana* F. Dwa okazy w Rzeszowie *ex l.* w drugiej połowie maja. Gąsienica na tarninie.

Grapholitha Tr.

61. *Hohenwartiana* Tr. *v. Jaceana* H. S. Forma nie ustalona. Staudinger uważa ją za odmianę gatunku *Hohenwartiana*, Heinemann i De la Harpe a z nimi Sorhagen[1]) za odrębny gatunek. Wnioskując z bardzo wielkiego podobieństwa obu tych form, należy uważać je raczej za przynależne gatunkowo do siebie

Jeden egzemplarz w Brodach przy lampie, 20. lipca.

62. *Solandriana* L. *v. Semimaculana* Hb. Dwa nieco już zlatane okazy napotkałem w drugiej połowie lipca koło Rytra. Gatunek znany w formie typowej i w rzeczonej odmianie dotychczas tylko z górskich okolic nad Dunajcem.

63. *Cirsiana* Z. W zbiorze posiadam dopiero dwa okazy, znalezione w drugiej połowie maja koło Brodów. Gatunek zamieniany wielokrotnie z innymi pokrewnymi i z tego powodu niesłusznie poczytywany za pospolity.

*64. *Foenella* L. *ab. Unicolorana.* „*Macula alba marginis interioris infuscata*". Odznacza się zupełnie zaciemnionem znamieniem kształtu buta przy brzegu pachowym, które u formy zwyczajnej jest czysto białe i niekiedy rozerwane; znamię to jest u mojego okazu jednostajnie szerokie, przy końcu zaostrzone i ku kątowi wewnętrznemu skrzydła znacznie wydłużone. Również zwierciadełko w kącie wewnętrznym ciemniejsze niż zwykle.

Jeden okaz tej melanotycznej aberacyi przyleciał do lampy w Brodach 13. sierpnia 1898.

65. *Coronillana* Z. W okolicy Lwowa, po suchych łąkach w pobliżu *Cornilla varia*, w maju nie rzadki.

Phthoroblastis Ld.

66. *Argyrana* Hb. Dotychczas tylko dwa okazy przy Lwowie w maju.

Steganoptycha H. S.

67. *Ericetana* H. S. W Brodach, koło osik w drugiej połowie maja, rzadki.

---

[1]) Względem *Hohenwartiana* i jej odmian, porównaj uwagi L. Sorhagen'a w Berl. ent. Z. XXVI, 136—138.

68. ? *Quadrana* Hb. W okolicy Lwowa znalazłem na leśnej łące 5. maja okaz do *Quadrana* bardzo zbliżony, który jednak dla rażąco ciemnego ubarwienia, możnaby poczytać za gatunek nowy, lub przynajmniej wybitną aberacyę poprzedniej.

69. *Cruciana* L. Rytro, w krzakach brzozowych, 26. lipca. Nowicki znalazł go także w Galicyi wschodniej. Wszędzie rzadki.

70. *Trimaculana* Don. Wysoki Zamek przy Lwowie, w drugiej połowie czerwca koło wiązów *(Ulmus campestris)*, których liśćmi gąsienica żyje.

Phoxopteryx Tr.

71. *Diminutana* Hw. Zauważyłem go w maju i na początku czerwca koło Nowego Sącza, Biecza, Rzeszowa i Lwowa, wszędzie pojedynczo. Rozprzestrzeniony w całym kraju.

*72. *Comptana* Froel. W r. 1897 zebrałem w Brodach kilka gąsienic tego rzadkiego gatunku, z których motyle wylęgły się w połowie maja roku następnego. Gąsienice żyją w zwiniętych liściach poziomki. Zauważyłem, że niektóre z nich zimowały w stanie gąsienicy, inne w stanie poczwarki.

Dichrorampha Gn.

*73. *Distinctana* Hein. Kilka okazów na jałowej łące przyleśnej koło Brodów (Ditkowce), 19. maja 1895; także w okolicy Lwowa.

Tineina.

Scardia Tr.

74. *Boletella* F. Dwa okazy tego największego z naszych Molowców, złowiliśmy z zarządcą lasów p. Schillem, przy lampie na nocnej wycieczce w Rzyczanowie koło Rytra, 3. sierpnia b. r.

Blabophanes Z.

75. *Monachella* Hb. W Brodach dwa egzemplarze przy lampie ogrodowej 14. i 16. sierpnia. Rzadki ten gatunek, znany mi dotychczas tylko z Brodów, pojawia się u nas niewątpliwie w dwóch generacyach.

Tinea Z.

76. *Fulvimitrella* Sodof. Jeden okaz znalazłem we Lwowie 24. maja znowu w mieszkaniu (porówn. I, l. 317).

Incurvaria Hw.

*77. *Fuscatella* Tgstr. Jedną samicę strząsnąłem z brzozy przy Lwowie 29. maja 1896. Gatunek finlandzki, nadzwyczajnie rzadki, nowy dla fauny Austro-Węgier.

Nemophora Hb.

78. *Schwarziella* Z. Wykazany był tylko z gór rytrzańskich nad Popradem, gdzie się w czerwcu nie rzadko pojawia (Schille). Znalazłem go także w okolicy Lwowa w drugiej połowie maja.

Adela Latr.

*79. *Fibulella* F. *ab. Pulchella* Ev. Aberacya z wybitną jasną plamką okrągławą przy nasadzie skrzydeł przednich. Mój okaz, znaleziony w Lesienicach przy Lwowie 24. maja 1897, odznacza się nadto pięknem ciemnofioletowem tłem skrzydeł przednich.

80. *Associatella* F. R. Drugi w Galicyi okaz tego rzadkiego Molowca górskiego (porówn. I, l. 326) znalazłem na potężnych wyniosłościach Konieczny nad Popradem, 25. lipca.

Acrolepia Curt.

*81. *Assectella* Z. Pojedynczo w okolicy Brodów 24. kwietnia, oraz Lwowa (Krzywczyce) 21. października; w dwóch generacyach.

Roeslerstammia Z.

82. *Erxlebella* F. Daleko rozsiedlony, lecz wszędzie rzadki. Koło Biecza w maju; jeden okaz wylągł się u mnie w domu we Lwowie już 5. kwietnia. Gąsienica na lipie, poczwarka zimuje.

Hyponomeuta Z.

83. *Vigintipunctatus* Retz. Dwie generacye. Koło Brodów w krzakach pojedynczo na pocz. maja i w połowie sierpnia; także *ex l.* w połowie lipca. Gąsienica na *Sedum*; poczwarka na I generacyę motyla zimuje.

Swammerdamia Hb.

84. *Heroldella* Tr. Dotychczas posiadam tylko dwa pewne okazy tego gatunku, znalezione w lipcu w okolicy Nowego Sącza (Podegrodzie, Rytro).

Argyresthia Hb.

85. *Nitidella* F. *ab. Ossea* Hw. Tę jasną aberacyę znalazłem w kilku okazach, wypłoszonych z krzaków koło Rytra, przy końcu lipca; forma główna była tam o tej porze bardzo pospolita.

86. *Retinella* Z. Daleko rozsiedlony; okolica Nowego Sącza i Lwowa, koło brzóz w czerwcu.

87. *Pygmaeella* Hb. Krzywczyce przy Lwowie, 22. czerwca; Roztoka Wielka koło Rytra 25. lipca; spoczywa na liściach wierzby iwy. Gatunek daleko rozprzestrzeniony, lecz dość rzadki.

Cerostoma Latr.

88. *Vittella* L. *ab. Carbonella* Hb. W Brodach wypłoszyłem go z zeschłych, zeszłorocznych liści krzaku dębowego 25. marca, przeto egzemplarz niezawodnie przezimowany. Przez hodowlę otrzymałem we Lwowie jeden śliczny okaz 16. czerwca; gąsienica w maju na klonie, zwieszała się z wysokiego konaru na bardzo długiej nitce przędzy. Oprzęd dość tęgi, czysto biały, około 11 mm. długi, podobny kształtem do kokonu Kraśnika (*Zygaena* F.).

89. *Radiatella* Don. Między wielu aberacyami tego bardzo zmiennego gatunku, pojawiającego się u nas wszędzie w późnej jesieni, oraz po przezimowaniu na wiosnę, zasługują na wzmiankę:

*90. *Radiatella* Don. *ab. Variella* Hb. Aberacya dość częsta, u której nalot i plamki ciemne tworzą nakreślenia więcej poprzeczne;

*91. *Radiatella* Don. *ab. Fissella* Hb. 108. O skrzydłach przednich brunatnawo białych z szeroką, czarno-brunatną pręgą, przebiegającą wzdłuż środka od nasady do wierzchołka. Tę piękną aberacyę posiadam w dwóch egzemplarzach, z Brodów (26. lipca) i Lwowa (29. września).

Depressaria Hw.

*92. *Petasitis* Stdfs. Gatunek alpejski. Jeden śliczny okaz na szczytach Wielkiej Roztoki nad Popradem, 25. lipca 1898.

93. *Propinquella* Tr. Jeden okaz we Lwowie, 1. kwietnia, bezwątpienia przezimowany.

94. *Impurella* Tr. Daleko rozsiedlony, jednak rzadki. Przy Lwowie wypłoszyłem dwa egzemplarze z krzaków przy końcu września. Motylki spoczywają między liśćmi lub po pniach drzew rozmaitych.

95. *Astrantiae* Hein. Przebywa w Rytrze i okolicy po wysokich polanach (Radziejowa, Młodów) i dolinach górskich, w lipcu i sierpniu.

96. *Nervosa* Hw. Brody *ex l.* 18. lipca; gąsienica na roślinach baldachowych. We Lwowie na piaszczystych ugorach w połowie maja. Rzadki.

Gelechia Z.

97. *Scotinella* H. S. We Lwowie wyhodowałem w połowie czerwca kilka okazów z gąsienic, żyjących na początku maja, kwiatami tarniny. Nowicki wykazuje go z krainy lasów w Tatrach!

Bryotropha Hein.

98. *Decrepidella* H. S. Przeważnie po suchych łąkach piaszczystych koło Lwowa, na początku czerwca, oraz koło Brodów w połowie sierpnia, wszędzie pojedynczo. Niezawodnie dwie generacye. *Decrepidella* jest niewątpliwie tylko aberacyą gatunku *Terrella* Hb.

99. *Senectella* Z. Czarny Dunajec 3. sierpnia. Gatunek znany dotychczas tylko z Karpat zachodnich.

Lita Tr.

100. *Moritzella* Hb. Bardzo lokalny i rzadki; zauważany dotychczas tylko w przedmiejskich ogrodach Lwowa (Wysoki Zamek, strzelnica), od połowy maja do połowy lipca

*101. *Maculiferella* Dgl. Na jałowych wzgórzach piaskowych koło Lwowa, 11. maja 1898.

102. *Junctella* Dgl. W Brodach 20. sierpnia; we Lwowie wypłoszony z krzaków 2. października. Motyl zimuje i pojawia się zlatany znowu na wiosnę.

Teleia Hein.

103. *Fugitivella* Z. Na strzelnicy lwowskiej, dwa egzemplarze, w drugiej połowie czerwca.

104. *Humeralis* Z. W okolicy Brodów wypłoszyłem jeden okaz ze sosny 18. kwietnia.

105. *Luculella* Hb. Pojedyńczo w okolicy Brodów i Lwowa, w maju i pocz. czerwca. We Lwowie wyhodowałem dwa okazy (4. czerwca i 26. maja) z gąsienic, żyjących między sprzędzonymi liśćmi dębu. Gąsienica zimuje w obszernej komorze, utworzonej we fałdzie liścia, którą zasklepia żółto-brunatną przędzą; w tej komorze przepoczwarcza się na wiosnę. U jednego z moich w domu wyhodowanych okazów jest znamię żółte zredukowane na okrągłą plamę w środku skrzydła.

Poecilia Hein.

106. *Albiceps* Z. W Lesienicach koło Lwowa jeden okaz 6. lipca.

Argyritis Hein.

107. *Pictella* Z. Na piaszczystych pochyłościach wzgórzy koło Lwowa, jeden śliczny okaz 23. czerwca.

108. *Superbella* Z Znalazłem go w dwóch egzemplarzach na piaszczystym gruncie, porosłym macierzanką koło Lwowa, na początku czerwca. Wymienia go tylko Garbowski (l. c.) bez wszelkiej daty.

Chelaria Hw.

109. *Hübnerella* Don. Przeważnie rzadki, jednak daleko rozprzestrzeniony. Kilka okazów wypłoszyłem z krzaków leszczynowych i grabowych koło Lwowa (Pohulanka, Lesienice), w drugiej połowie września.

Lamprotes Hein.

110. *Micella* Schiff. S. V. Lipki koło Brodów, w mięszanym lesie liściastym i sosnowym, w połowie czerwca; rzadki.

Ceratophora Hein.

111. *Triannulella* H. S. Jeden okaz na cmentarzu łyczakowskim przy Lwowie, 24. października; bardzo rzadki.

Nothris Hb.

112. *Verbascella* Hb. W roku bież. wyhodowałem ten gatunek w większej ilości z gąsienic, znalezionych w maju na *Verbascum Thapsus.* Gąsienice tej generacyi wżerają się w szczyty pędów młodej o tej porze rośliny, deformując je zupełnie; miejsce zajęte przez gąsienice jest kulisto zgrubiałe i gęsto okryte pilśnią liści. Znajdywałem czasem 2—3 gąsienic w jednym pędzie. Motyle lęgły się przez długi okres czasu, mianowicie między 6. czerwca a 15. lipca, z czego wnosić można, iż gąsienice w różnym stopniu dojrzałości zimę przebywają; (porówn. I, l. 381).

Oecophora Z.

113. *Cinnamomea* Z. Kilka okazów w okolicy Rytra, Czarnego Dunajca i Brodów. Molowiec ten pojawia się pojedynczo w całym kraju od nizin do gór, po brzegach lasów szpilkowych i liściastych, oraz po zaroślach, od końca czerwca do sierpnia.

114. *Minutella* L. Jeden okaz na piaszczystych nieużytkach przy Lwowie 31. maja.

Gracilaria Z.

115. *Hemidactylella* F. Po dokładniejszem zbadaniu okolicy Lwowa okazało się, że ten gatunek jest tu najpospolitszym swego rodzaju (porówn. I, l. 395); pojawia się we wrześniu i październiku w zaroślach mieszanych z klonami.

116. *Ononidis* Z. Znalazłem go w okolicy Brodów na przyleśnej łące, porosłej Wilżyną ciernistą *(Ononis spinosa)*, 5. czerwca 1898. Wspomina o nim tylko Garbowski (l. c.) bez podania jakiejkolwiek daty.

Coriscium Z.

117. *Brongniardellum* F. Między wielu okazami tego molowca, pojawiającego się wszędzie, zwłaszcza koło dębów, mniej lub więcej często, od końca lipca do późnej jesieni, (po przezimowaniu pojedynczo też na wiosnę), znalazłem jeden zupełnie odmienny [1]), którego opis tu podaję.

*118. *Brongniardellum* F. *ab. Disconigrellum* m. *„Alis anterioribus disco a basi ad striolam antiapicalem nigris, margine interiore unicolore dilute ochraceo fusco“.*

Brongniardellum ma wogóle małą skłonność do tworzenia nieznacznych odmian co do rozmiaru (długość skrz. przedn. = 4 do 5·5 mm), barwy tła i wyrazistości nakreśleń białych na skrzydłach przednich. Tło tychże bywa jaśniej lub ciemniej czerwonawo lub żółto-brunatne, przy brzegu pachowym częstokroć bledsze. Kreseczki białe, od wewnątrz czarno ograniczone, zwykle wyraźne, zanikają niekiedy tak dalece, że je można poznać tylko po ciemniejszych granicach.

ab. Disconigrellum różni się wybitnie od innych form całkiem czarnem zabarwieniem wzdłuż środka skrzydeł przednich, (podobnie jak u *Lita Fischerella* Tr.). Czarna część skrzydła, rozpoczynająca się ostrym klinem przy nasadzie, rozszerza się w dalszym ciągu jednostajnie i dosięga brzegu ramiennego między drugą a trzecią białą kreską przyramienną; mały skrawek brzegu ramiennego między nasadą a drugą kreseczką przyramienną, oraz wierzchołek skrzydła, mają barwę tła. Brzeg pachowy jasny, odgraniczony ostro od czarnej środkowej części fałdzikiem skrzydła, a w dalszym ciągu nieco za środkiem aż po ogonek wierzchołkowy, czarnym łukiem ku górze wypukłym; znamię białe za środkiem brzegu pachowego zaledwie widoczne, pozbawione zupeł-

---

[1]) Okaz ten oglądał Dr. Hofmann w Regensburgu.

nie czarnego obrzeżenia od wewnątrz, podobnie jak bliższy nasady biały pasek poprzeczny; wskutek tego jest brzeg pachowy niemal jednostajnie jasno brunatno-żółty.

Ornix Z.

119. *Finitimella* Z. Daleko rozsiedlony. W okolicy Lwowa nie rzadki na brzegach lasów, zwłaszcza koło tarniny; także w Bochni. Pojawia się od końca kwietnia do pocz. czerwca.

120. *Torquilella* Z. Lesienice przy Lwowie, w pierwszej połowie maja, Biecz, w połowie sierpnia. Także *ex l.* we Lwowie; gąsienica minuje liście tarniny, poczem przeobraża się w poczwarkę w małym, żółtym oprzędzie, na zagiętym brzegu liścia; poczwarka na pierwszą generacyę motyla zimuje.

*121. *Scutulatella* Stt. W okolicy Lwowa, w młodej brzezinie na gruncie piaszczystym, dwa okazy w drugiej połowie maja 1896. Gąsienica minuje liście brzozy.

Coleophora Z.

122. *Antennariella* H. S. Kilka okazów wyhodowałem w bieżącym roku z poczwarek, zebranych w drugiej połowie kwietnia koło Lwowa (Lesienice). Woreczki gąsienic, przyczepione pod kątem około 60° do pni grabów, rzadziej buków, są krótkie (nieco nad 4 mm.) a grube, w środku dość pękate, wzdłuż grubo pomarszczone, z końcem trójklapowym, przy nasadzie wyraźnie przewężone, barwy kasztanowo-brunatnej, przy obu końcach oraz wzdłuż brózdek białawej; wogóle naśladują swą barwą i kształtem drobne pączki pędów, z pnia wyrastających. Motyle lęgły się przy końcu kwietnia i na początku maja.

*123. *Ochripennella* Z. We Lwowie (po ogrodach) i w okolicy co roku liczny, zwłaszcza w stanie gąsienicy. Pierwszy raz spostrzegłem charakterystyczne woreczki gatunku tego w maju r. 1895. Gąsienica zimuje w młodym wieku; żyje na roślinach wargowych, zwłaszcza na *Ballota nigra* i *Glechoma hederacea*, minując z początku ich liście, później we woreczku utworzonym z kawałeczków liścia. Woreczek około 9 mm. długi, prosty, ścieśniony, szorstki, delikatnie omszony, z odstającemi łatkami na obu krawędziach w połowie nasadowej, o końcu dwuklapowym; gąsienica nosi go w pozycyi prostopadłej do płaszczyzny liścia. Motyle lęgną się przez cały czerwiec.

*124. *Olivacella* Stt. Trzy okazy *ex l.* we Lwowie, pierwszy 30. maja 1895, inne 8. czerwca i 9. lipca. Gąsienica na *Alsine* i *Stellaria*, w żółto-brunatnym woreczku rurkowatym.

125. *Fuscedinella* Z. Wiele okazów w N. Sączu i Lwowie, wyhodowanych z gąsienic między 8. czerwca a 15. lipca. Gąsienice wielożerne, na olszy, brzozie, leszczynie, dębie, głogu, tarninie i i.; woreczek jaśniej lub ciemniej brunatny, (na brzozie najjaśniejszy), rurkowaty, o trójklapowym końcu.

126. *Viminetella* Z. We Lwowie wyhodowałem dwa okazy na początku czerwca z gąsienic, znalezionych na liściach *Salix caprea*. Woreczek blisko 4 mm. długi, ciemno-brunatny, w mniejszej części nasadowej objęty nieco odstającą, jasno brunatno-czerwonawą dutką skośną, jakby manszecikiem.

127. *Paripennella* Z. Jeden okaz *ex l.* 24. maja we Lwowie. Gąsienica na brzozie.

*128. *Ledi* Stt. Krzywczyce koło Lwowa 10. czerwca 1895.

129. *Auricella* F. Na przyleśnej łące koło Brodów dwa okazy, 5. czerwca.

130. *Lixella* Z. Rozprzestrzeniony w całym kraju od równin do podgórzy. Zauważyłem go w okolicy Lwowa, Nowego i Starego Sącza; motyle latają zmierzchem po suchych miejscach, porosłych trawą i macierzanką, od połowy czerwca do początku sierpnia.

131. *Onosmella* Brahm. Koło Lwowa i Brodów kilka okazów, uwijających się zmierzchem nad kwiatami *Echium*, w miejscach piaszczystych, od połowy czerwca do połowy lipca; także *ex l.* we Lwowie. Gąsienica minuje liście *Echium*, *Hieracium*, *Artemisia* i innych ziół; przebywa w obszernym woreczku, gęsto okrytym długim, delikatnym włosem białym, na podobieństwo bazi wierzbowej.

*132. *Dianthi* H. S. Jeden okaz w Brodach, na przyleśnej łące, 5. czerwca 1898.

133. *Argentula* Z. Na piaszczystych łąkach koło Lwowa 21. czerwca; rzadki.

*134. *Otitae* Z. Dwa okazy, latające zmierzchem na jałowych wzgórzach łyczakowskich przy Lwowie, 14. czerwca 1896.

135. *Laripennella* Zett. Brody, w lipcu i na początku sierpnia; rzadki.

*136. *Coleophora spec.* W roku bieżącym znalazłem 15. sierpnia na cmentarzu brodzkim, w suchem miejscu piaszczystem, porosłem przeważnie bylicą (*Artemisia*), piękny okaz z rodzaju *Coleophora*, który zdaje się być nowym gatunkiem[1]). Rezerwując sobie dokładniejszy opis tego zajmującego gatunku do czasu ze-

---

[1]) Rzeczony okaz, niezgadzający się nawet w przybliżeniu z opisem znanych *Coleophor*, uznaje Dr. Rebel w Wiedniu jako gatunek, prawdopodobnie jeszcze nie opisany.

brania obfitszego materyału, podaję tymczasem najważniejsze jego znamiona:

Długość skrzydła przedniego $8\frac{1}{2}$ mm., największa szerokość $1\frac{3}{4}$ mm. Skrzydła przednie od samej nasady jednostajnie szerokie. Brzeg pachowy przechodzi nieznacznie w kraniec i tworzy z nim prostą linię; brzeg ramienny jednostajnie słabo wypukły, zakrzywia się nagle dopiero przy $\frac{3}{5}$ części swej długości, przeto wierzchołek skrzydła dość krótko kończysty. Członek nasadowy rożków o gładko przylegającej łusce, bez pędzelka włosów u spodu, również reszta prątka rożków gładka. Rożki aż do końca biało i brunatnawo obrączkowane. Otułki dwa razy dłuższe od głowy, wyprostowane; ich członek środkowy okryty gęstą lecz dość zbitą łuską brunatno-popielatą, która przy końcu u spodu tworzy zaostrzony pęczek, sięgający niemal połowy członka końcowego; tenże blizko 4 razy krótszy od środkowego, szydełkowaty, ciemniej brunatny. Skrzydła przednie w połowie ramiennej aż po żyłkę przednią środkową *(c. subcostalis)* żółtawo-brunatne. Gałązki żyłek w tej części skrzydła niewyraźnie białawe. Brzeg ramienny od nasady po strzępinę biały, a mianowicie przy nasadzie szeroko i czysto biały, dalej co raz węższy i brunatniejszy. Żyłka tylna środkowa *(c. subdorsalis)* i pachowa szeroko brunatnawo-białe, oddzielone od siebie wązką smugą, utworzoną z łusek czarnych, pomieszanych z czysto białemi; podobny nalot zajmuje skrawek pachowy, całą komórkę środkową oraz przestrzenie międzyżyłkowe w ramiennej części skrzydła. Strzępina przy brzegu ramiennym brunatnawa, przy krańcu więcej popielata; przy jej nasadzie znajdują się białe łuski, wybiegające z rzadka z brzegów skrzydeł. Głowa i tułów jasno-brunatno-popielate; część głowy nad oczami i obwódki łopatek białe. Kałdun ciemno-brunatny, kuper żółtawo-brunatny, brzuch jaśniejszy.

Chauliodus Tr.

137. *Strictellus* Wk. W górskiej okolicy nad Dunajcem (Zbyszyce w powiecie nowosądeckim), 16. września jeden okaz; rzadki.

138. *Chaerophyllellus* Goeze. Koło Lwowa pojedynczo, w drugiej połowie września i początku października; pojawia się u nas także i na wiosnę, częścią w generacyi pierwszej, częścią po przezimowaniu.

Laverna Curt.

*139. *Laspeyrella* Hb. Tego barwnego molowca odkryłem w jednym ślicznym okazie, w liściastym lesie Lesienic koło Lwowa, 24. maja 1897; gdzieindziej u nas jeszcze nie znany.

140. *Schranckella* Hb. Kilka okazów wypłoszyłem z gęstych zarośli *Epilobium*, w wilgotnych rozpadlinach Wielkiej Roztoki koło Rytra, 25. lipca.

Aechmia Stt.

*141. *Dentella* Z. Trzy egzemplarze na brzegu lasu Krzywczyckiego koło Lwowa, w pierwszej połowie czerwca 1898.

Heliozela H. S.

*142. *Stanneella* F. R. Gatunek bardzo podobny do *Tinagma Saltatricellum* F. R.[1]) Pierwszy okaz znalazłem w Brodach 31. maja 1893, kilka innych później w liściastych lasach koło Lwowa. Pojawia się przez cały maj, najwięcej koło dębów.

Elachista Stt.

143. *Albifrontella* Hb. Jeden okaz na leśnej łące koło Brodów 2. czerwca.

144. *Pullella* H. S. Pojedynczo koło Rzeszowa i Lwowa w maju. Rozsiedlony w całym kraju, lecz nie częsty.

*145. *Stabilella* Frey. Jedyny okaz w Nowym Sączu, 21. maja 1881.

Bedellia Stt.

146. *Somnulentella* Z. Koło Lwowa w wilgotnych wąwozach leśnych, we wrześniu i październiku; rzadki.

Lithocolletis Z.

147. *Sylvella*. Hw. Znajduję go co roku dość licznie na ścianach altan strzelnicy lwowskiej w maju; jest przeto w kraju daleko rozprzestrzeniony (porówn. I, l. 446).

*148. *Geniculella* Ragonot, Ann. Soc. ent. France. 1873, pl. 11. W temże miejscu i o tej samej porze, co poprzedni, lecz o wiele rzadszy; także jeden okaz wylęgły w domu już 8. kwietnia 1896 z gąsienicy minującej liście *Acer Pseudoplatanus*.

Gatunek ten, pozornie bardzo podobny do *L. Sylvella*, różni się od niej wybitnie pierwszym paskiem poprzecznym na skrzydłach przednich, który u *Sylv.* jest na zewnątrz tylko wygięty i od następnego zupełnie oddzielony, zaś u *Genic.* tworzy kąt

---

[1]) Okazy moje oznaczył jeden ze znanych lepidopterologów jako *T. Saltatricellum*, jak się następnie przekonałem, po zbadaniu żyłek skrzydła z łusek obnażonego, błędnie. Ścisła kontrola okazów, oznaczonych przez innych, jest rzeczą bardzo wskazaną.

bardzo ostro załamany i zachodzi najczęściej swym przedłużonym wierzchołkiem we wierzchołek drugiego, również ostro załamanego paska. Nadto głowa i tułów u *Sylv.* są czysto białe, u *Genic.* mają przymieszkę siwo-popielatą, stopy u ostatniej są dwakroć brunatno-plamiste.

*149. *Insignitella* Z. Odkryłem go w dwóch okazach 24. maja 1896, na leśnej łące (Lipki) koło Brodów.

150. *Ulmifoliella* Hb. Rozprzestrzeniony w całym kraju, lecz wszędzie dość rzadki. Zauważyłem go w Rytrze, Załubińczu koło N. Sącza i w okolicy Lwowa. Pojawia się na brzegach lasów liściastych, zwłaszcza po brzezinach, przeważnie w maju, rzadziej w lipcu. We Lwowie otrzymałem jeden okaz z gąsienicy, toczącej liście brzozy. Poczwarka zimuje w minie, mieszczącej się między dwiema bocznemi żyłkami liścia; motylek wylągł się w domu już 29. kwietnia.

151. *Dubitella* H. S. Lwów, *ex. l.* 22. kwietnia; gąsienica toczy liście wierzby.

152. *Pomifoliella* Z. Gatunek rozprzestrzeniony, lecz mało znany. W okolicy Lwowa wypłoszyłem wiele okazów przeważnie z jabłoni, w pierwszej połowie maja. Na uwagę zasługuje:

*153. *Pomifoliella* Z. *ab. Conjunctella Sorhag.*[1]), u której gruba biała kresa wybiegająca z nasady, łączy się z brzegiem pachowym za pomocą delikatnej kreseczki poprzecznej. Jeden okaz tej aberacyi znalazł się w mym zbiorze, między poprzednimi.

154. *Sorbi* Frey. Daleko rozprzestrzeniony, lecz dość rzadki. Pojedynczo w Ditkowcach koło Brodów i N. Sącza; w maju i sierpniu. Przylatuje do lampy.

155. *Cerasicolella* H. S. Lwów, dwa okazy w ogrodzie strzeleckim 8. maja, płoszone z tarki i jabłoni. Dotychczas był znany tylko z Galicyi zachodniej.

*156. *Oxyacanthae* Frey. Wypłoszony z głogu w jednym z ogrodów lwowskich 22. czerwca; rzadki.

*157. *Coryli* Nicelli. W kolicy Lwowa po brzegach lasów, zwłaszcza koło leszczyny, w maju nie rzadki. Forma bardzo podobna do *L. Carpinicolella* Stt. i prawdopodobnie gatunkowo nie różna.

158. *Pastorella* Z. Gatunek, dziwną rzeczą u nas dotąd innym nieznany, chociaż daleko rozsiedlony i nie rzadki. Prócz wymienionych w mem sprawozd. zeszłorocznem (porówn. I. l. 460), znalazłem kilka okazów w okolicy Lwowa, w drugiej połowie września i pierwszej października. Motylki ukrywają się między liśćmi różnych drzew liściastych, zwłaszcza wierzb, skąd je płoszyć można.

---

[1]) Die Kleinschmetterlinge d. Mark. Brandeburg etc. Berlin 1886.

159. *Comparella* Z. Dwa okazy na cmentarzu brodzkim koło topoli srebrnej, w drugiej połowie sierpnia. Jeszcze mało znany.

Lyonetia Hb.

160. *Prunifoliella* Hb. Kilka okazów na cmentarzu łyczakowskim przy Lwowie, we wrześniu i na początku października. Gatunek pojawiający się w odmianach, z których na uwagę zasługują:

*161. *Prunifoliella* Hb. *ab. Padifoliella* Hb., o skrzydłach przednich z popielatym nalotem i brunatnemi plamkami przy brzegu pachowym blizko nasady. Wypłoszona z krzaków w stryjskim parku przy Lwowie, 19. września 1897.

*162. *Prunifoliella* Hb. *ab. Albella* Ev., z szeroką, dołem wygiętą rysą brunatną przy brzegu ramiennym skrzydeł przednich. Znaleziona we Lwowie na cmentarzu łyczakowskim 2. października 1897.

Cemiostoma F.

163. *Susinella* H. S. Koło Lwowa po leśnych i otwartych łąkach o gruncie piaszczystym, w maju.

Bucculatrix Z.

164. *Boyerella* Dup. Koło Rzeszowa i Lwowa, w pobliżu wiązów, pojedynczo w maju i czerwcu.

*165 ? *Fatigatella* Heyd. *var. Obscurella* m. Rzadki ten gatunek wykazałem już w zeszłym roku (porówn, I, l. 468); jednak co do okazów pochodzących z wyżyny Czarnego Dunajca i okolicy Nowego Sącza, pozostawałem zawsze w niepewności, czy należą rzeczywiście do gatunku *Fatigatella*. Wątpliwość moja zwiększyła się w ostatnich czasach z powodu niezgodnego orzeczenia dwóch znamienitych lepidopterologów, którym okazy moje do rozpoznania przesłałem. Jeden przypuszcza, że takowe są ciemną odmianą gatunku *Fatigatella*; drugiemu jest ta forma nawet co do rodzaju nieznana; przypuszcza oczywiście błędnie, że jest to melanotyczna odmiana z grupy *Lithocoll. Pastorella* Z. Ponieważ nadto dyagnoza gatunku *Fatigatella*, podana w dziele Heinemanna (l. c.), który go z autopsyi nie znał, nie zupełnie zgadza się z moją formą, podaję poniżej jej opis, przyjmując na razie, że jest tylko melanotyczną odmianą gatunku *Fatigatella* Heyd.

„*Alae anteriores nigro-fuscae, maculis quatuor oppositis albis, quarum duae costales obliteratae, duae dorsales arcum supra interruptum efficientes, maculamque nigram includentes, angulo posteriore albido; ciliis cinereis, ante lineam devidentem nigram albis. Long. alae anter. 4 mm.*

Różni się od *Fatigatella* przedewszystkiem tłem skrzydeł przednich, które u tej formy są brunatno-czarne, (u *Fatigatella* żółto-popielate). Z czterech plamek białych, ułożonych parami przeciwległe przy brzegu ramiennym i pachowym, są obie ramienne mniejsze i częstokroć barwą tła przyćmione, lub całkiem zakryte, pachowe zaś tworzą w środku tegoż brzegu, właściwie czysto biały, nizki łuk ku górze wypukły, w środku zwężony, lub najczęściej przerwany; zewnętrzne ramię łuku jest dłuższe i więcej skośne; łuk ten obejmuje trójkątną plamę, wybitnie czarną. Część skrzydła w kącie tylnym za znamieniem białem, często też i wierzchołek są białawe lub przynajmniej jaśniej żółtawo-brunatne. Strzępina włoskowata, długa, jasno-popielata, z czarną, prószystą przedziałką, utworzoną z czarnych koniuszków łusek białych, wybiegających z krańca skrzydła. Skrzydła tylne wraz z strzępiną popielate. Pęczek włosów głowy z wierzchu brunatny, przy nasadzie i u spodu biały. Plecy brunatno-czarne, kałdun z wierzchu brunatny, kuper jasny, brunatnawo-żółty, spód lśniąco-biały.

Wszystkie okazy moje, pochodzące z Czarnego Dunajca i okolicy Nowego Sącza, wymienione w mym zeszłorocznym wykazie, należą do tej formy.

*166. *Artemisiae* H. S. Koło Lwowa po miejscach zarosłych bylicą (*Artemisia camp.* i *vulgar.*), w drugiej połowie maja; na cmentarzu brodzkim w drugiej generacyi 18. sierpnia.

*167. *Artemisiac* H. S. *ab. Ratisbonensis* Stt. Jasna aberacya poprzedniego, (według Staudingera odrębny gatunek); na wzgórzach łyczakowskich przy Lwowie, 22. maja 1897.

168. *Humiliella* H. S. Jedyny okaz tego rzadkiego molowca znalazłem jeszcze w r. 1876, w Załubińczu koło Nowego Sącza, 24. kwietnia.

169. *Cristatella* Z. Bardzo rzadki. Jeden okaz koło Lwowa, na piaskowych wzgórzach łyczakowskich, pokrytych krwawnikiem (*Achillea*), 22. maja.

Nepticula Z.

*170. *Marginicolella* Stt. Kilka okazów w drugiej połowie maja 1896, na altanie strzelnicy lwowskiej wśród wiązów (*Ulmus campestr.*).

171. *Salicis* Stt. Dotychczas zauważyłem ten gatunek tylko w Galicyi zachodniej, gdzie jest znacznie rozprzestrzeniony: w okolicy Krakowa, (tu pierwszy okaz w r. 1889) i Rzeszowa w maju, koło Biecza w drugiej generacyi, przy końcu sierpnia. W Krakowie wylągł się w domu jeden okaz 18. maja mimo, iż poczwarka już w zimie została przeniesiona do ogrzanego pokoju. Motylki znajdywałem zawsze koło wierzb wązkolistnych, chociaż gąsienica ma się żywić liśćmi wierzb szerokolistnych, zwłaszcza wierzby

iwy (*Salix caprea*), która w Galicyi zachodniej jest o wiele rzadszą, aniżeli we wschodniej. O gatunku tym znajduję wzmiankę tylko w dodatku pracy Garbowskiego (l. c.), bez wszelkiej daty.

*172. *Sericopeza* Z. Jeden piękny okaz tego barwnego molowca wyhodowałem we Lwowie, 31. maja 1896 z poczwarki, znalezionej pod korą klonu (w Krzywczycach), na początku wiosny tego samego roku. Oprzędzik twardy, formy jaja, spodem płaski, bursztynowo-żółty, okryty delikatniejszą powłoką przędzy, $3^1/_3$ mm. długi, a nieco nad 2 mm. szeroki; poczwarka krótka, płaska, blado-brunatna, wysuwa w czasie wylęgu motyla większą część ciała z oprzędu. Gdzieindziej w kraju dotąd nie zauważany.

173. *Turbidella* Z. Na cmentarzu brodzkim, cztery okazy (2 ♂♂, 2 ♀♀) wypłoszone z topoli srebrnej (*Populus alba*), 23. maja.

Pterophorina.

Oxyptilus Z.

174. *Ericetorum* Z. W okolicy Myślenic, Brodów, Lwowa; pojawia się już od końca czerwca.

*175. *Teucrii* (Greening) Jordan. Stainton Ent. Ann. 1870, p. 143. Gatunek bardzo rzadki, jednak daleko rozprzestrzeniony. Dotychczas znalazłem dwa okazy w krainach bardzo od siebie odległych, mianowicie na piaszczystych miejscach (plantacye miejskie) przy Lwowie, 15. czerwca 1895 [1]) i na bujnej łące kwiecistej w Gołąbkowicach koło Nowego Sącza, 9. sierpnia 1896. Pojawia się w miejscach wystawionych na działanie słońca.

176. *Leonuri* Stange. Prócz wymienionego w zeszłym roku okazu z Rzeszowa (I, l. 482) znalazłem później drugi koło Lwowa, latający zmierzchem na suchej łące piaszczystej, 23. czerwca 1897. [2]).

Mimaesoptilus Wallgr.

177. *Serotinus* Z. v. *Plagiodactylus* Z. L. E. VI, 368; (w kat. Staudingera: *Plagiodactylus* S.). Na piaszczystych wzgórzach łyczakowskich przy Lwowie, zmierzchem 19. czerwca.

---

[1]) Jest to okaz podany w mym zeszłorocznym wykazie (I, l. 482) problematycznie jako *O. Leonuri* Stange.

[2]) *O. Teucrii* i *Leonuri*, gatunki do siebie i innych z wejrzenia bardzo podobne, odznaczają się przedewszystkiem budową otułek; takowe są u dwóch pierwszych cienkie i mają członek drugi pokryty łuską przylegającą, podczas gdy u innych są one grube o członku drugim porosłym bardzo długiemi łuskami, tworzącemi przy końcu stosunkowo wielki pęczek kończysty. *Teucrii* i *Leonuri* mają na strzępinie brzegu bocznego tylnej łatki skrzydeł przednich tylko w kącie wewnętrznym białą smugę. U *Teucrii* jest gromadka czarnych

*178. *Aridus* Z. Wypłoszyłem jeden okaz z paproci w wilgotnej rozpadlinie wzgórzy lesistych koło Lwowa, 3. października 1896. Gatunek w Europie środkowej bardzo rzadki.

Leioptilus Wallgr.

179. *Microdactylus* Hb. Jeden okaz pojawił się na przyleśnej łące w okolicy Lwowa, 16. maja b. r.. Bardzo rzadki.

łusek trzeciego piórka skrzydeł tylnych rozległa, tuż przed końcem piórka przy obu brzegach białemi łatkami przerwana; u *Leonuri* jest ta gromadka więcej zbita, przy końcu piórka białemi łuskami nie przerwana.

We Lwowie, w listopadzie r. 1898.

VERITAS